مجله اقتصادی - ماهنامه بررسی مسائل و سیاست‌های اقتصادی
شماره‌های ٤ و ٥، تیر و مرداد ١٣٩١، صفحات ١٩٠- ١٨١

گزارش

بررسی مانده سپرده‌ها و تسهیلات ریالی و ارزی سیستم بانکی به تفکیک استان در پایان بهمن‌ماه ۱۳۹۰

دفتر تحقیقات و سیاست‌های پولی و بازرگانی

فرنوش ناصرشریعتی[۱]

بانک‌ها به عنوان واسطه وجوه سپرده‌های سپرده‌گذاران را دریافت نموده و بصورت وام و تسهیلات در اختیار متقاضیان قرار می‌دهند. از آنجا که اعطاء تسهیلات در واقع فراهم ساختن منابع مالی برای بخش‌های مختلف اقتصادی است و می‌تواند به رشد و توسعه کشور بیانجامد، لذا بررسی و رصد میزان سپرده‌ها (به عنوان منابع مالی قابل تخصیص) و تسهیلات (به عنوان منابع مالی تخصیص‌یافته) از منظر تأثیر بر رشد و توسعه کشور و بخش‌های مختلف اقتصادی و تولیدی بسیار حائز اهمیت است. از سوی دیگر، با توجه به اینکه میزان تسهیلات اعطایی بانک‌ها بر پایه پولی و نقدینگی کشور تأثیر می‌گذارد اهمیت بررسی میزان تسهیلات دوچندان می‌شود. در همین راستا، در گزارش حاضر به بررسی و تحلیل میزان سپرده‌ها و تسهیلات ریالی و ارزی بانک‌ها و مؤسسه اعتباری توسعه به تفکیک استان پرداخته می‌شود.

مانده سپرده‌ها

در پایان بهمن ماه ۱۳۹۰ مانده سپرده‌های ریالی و ارزی سیستم بانکی معادل ۳۸۰۳/۱ هزار میلیارد ریال بوده که نسبت به پایان سال ۱۳۸۹ (با ۱۹/۳ درصد رشد) ۶۱۵/۴ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است.

۱. رئیس گروه تحقیقات و سیاست‌های اقتصاد آموزش و خدمات بخش عمومی. farnooshshariati@gmail.com

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-09]

مانده سپرده‌های ریالی و ارزی سیستم بانکی پس از کسر سپرده قانونی در یازده ماهه ۱۳۹۰ معادل ۳۳۸۵/۵ هزار میلیارد ریال بوده که نشان می‌دهد منابع در اختیار سیستم بانکی با ۱۹/۹ درصد رشد نسبت به سال قبل ۵۶۲/۳ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است.

در یازده ماهه ۱۳۹۰ بالاترین رشد سپرده‌های بانکی به ترتیب مربوط به استان‌های سیستان و بلوچستان، اصفهان و خراسان رضوی بوده است و کمترین رشد سپرده‌ها را استان‌های ایلام، کهگیلویه و بویراحمد و مازندران داشته‌اند.

از حیث جذب منابع سپرده‌ای استان‌های تهران، اصفهان و خراسان‌رضوی در رتبه‌های اول تا سوم قرار دارند و استان‌های ایلام، کهگیلویه و بویراحمد و چهارمحال و بختیاری کمترین افزایش را در منابع سپرده‌ای داشته‌اند.

جدول ۱. شش استان با بیشترین و کمترین رشد سپرده

	رتبه	استان	رشد سپرده (درصد)
بیشترین رشد	۱	سیستان و بلوچستان	۴۱/۳
	۲	اصفهان	۲۵/۵
	۳	خراسان رضوی	۲۵/۲
کمترین رشد	۱	ایلام	۳/۶
	۲	کهگیلویه و بویراحمد	۵/۱
	۳	مازندران	۹

مأخذ: سامانه اطلاع‌رسانی بانک‌مرکزی.

جدول ۲. شش استان با بیشترین و کمترین تغییر در مانده سپرده

	رتبه	استان	تغییر در مانده سپرده (هزار میلیارد ریال)
بیشترین افزایش	۱	تهران	۳۵۹/۹
	۲	اصفهان	۳۸/۸
	۳	خراسان رضوی	۲۵/۸
کمترین افزایش	۱	ایلام	۰/۳
	۲	کهگیلویه و بویراحمد	۰/۴
	۳	چهارمحال و بختیاری	۱/۵

مأخذ: سامانه اطلاع‌رسانی بانک‌مرکزی.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-09]

در مجموع، در یازده ماهه سال ۱۳۹۰ معادل ۶۴ درصد از تغییر در مانده سپرده‌ها در استان تهران، ۶/۹درصد در استان اصفهان و ۴/۶ درصد در استان خراسان‌رضوی ثبت شده است. به عبارت دیگر، در یازده ماهه سال ۱۳۹۰ معادل ۷۵/۵ درصد از افزایش در مانده سپرده‌ها متعلق به سه استان تهران، اصفهان و خراسان رضوی بوده و ۲۴/۵ درصد به ۲۸ استان دیگر تعلق داشته است.

لازم به ذکر است بنا به نظر بانک مرکزی، بالا بودن رقم سپرده‌ها و تسهیلات در استان تهران به دلیل استقرار دفاتر بسیاری از شرکت‌ها و مؤسسات تولیدی سایر استان‌ها در استان تهران بوده و عمده فعالیت‌های بانکی آنها از طریق شعب بانک‌های این استان انجام می‌شود.

مانده تسهیلات

در پایان بهمن‌ماه ۱۳۹۰ مانده تسهیلات اعطایی ریالی و ارزی سیستم بانکی با ۱۵/۷درصد رشد نسبت به پایان سال قبل به ۳۶۷۶/۳ هزار میلیارد ریال رسیده است. در واقع، مانده تسهیلات در یازده ماهه ۱۳۹۰ معادل ۴۹۸/۴ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است.

در مدت زمان مورد بررسی بیشترین رشد تسهیلات پس از استان تهران مربوط به استان‌های چهارمحال و بختیاری و اصفهان بوده است. کمترین رشد تسهیلات نیز به ترتیب در استان‌های خوزستان، هرمزگان و کرمانشاه ثبت شده است.

از منظر تغییر در مانده تسهیلات اعطایی سیستم بانکی پس از استان تهران با ۳۳۹/۶ هزار میلیارد ریال دو استان اصفهان و مازندران به ترتیب با ۲۷/۹ و ۱۸/۳ هزار میلیارد ریال بیشترین میزان دریافت تسهیلات را داشته‌اند. در حالی که سه استان کهگیلویه و بویراحمد، خوزستان و هرمزگان به ترتیب با ۰/۹، ۱ و ۱/۴ هزار میلیارد ریال کمترین تسهیلات را جذب نموده‌اند.

جدول ۳. شش استان با بیشترین و کمترین رشد تسهیلات

	رتبه	استان	رشد تسهیلات (درصد)
بیشترین رشد	۱	تهران	۲۰/۱
	۲	چهارمحال و بختیاری	۱۹/۴
	۳	اصفهان	۱۷//۹
کمترین رشد	۱	خوزستان	۱/۱
	۲	هرمزگان	۳/۸
	۳	کرمانشاه	۳/۹

مأخذ: سامانه اطلاع‌رسانی بانک‌مرکزی.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-09]

جدول ٤. شش استان با بیشترین و کمترین تغییر در مانده تسهیلات

	رتبه	استان	تغییر در مانده تسهیلات (هزار میلیارد ریال)
بیشترین افزایش	۱	تهران	۳۳۹/۶
	۲	اصفهان	۲۷/۹
	۳	مازندران	۱۸/۳
کمترین افزایش	۱	کهگیلویه و بویراحمد	۰/۹
	۲	خوزستان	۱
	۳	هرمزگان	۱/۴

مأخذ: سامانه اطلاع‌رسانی بانک‌مرکزی.

براساس جدول (۵)، در پایان بهمن ماه ۱۳۹۰ سهم استان تهران از تغییر در مانده تسهیلات معادل ۶۸/۱ درصد بوده و پس از آن استان‌های اصفهان و مازندران به ترتیب با ۵/۶ و ۳/۷ درصد از افزایش در مانده تسهیلات بهره برده‌اند. بدین معنا که سه استان تهران، اصفهان و مازندران ۷۷/۴ درصد و ۲۸ استان دیگر کشور تنها ۲۲/۶ درصد از افزایش در مانده تسهیلات را جذب نموده‌اند. البته استقرار دفاتر بسیاری از شرکت‌ها و مؤسسات تولیدی سایر استان‌ها در استان تهران و عمده فعالیت‌های بانکی آنها از طریق شعب بانک‌های این استان یکی از دلایل بالا بودن میزان تسهیلات در استان تهران نسبت به سایر استان‌ها است. شاید بتوان یکی دیگر از دلایل بالا بودن تقاضا برای تسهیلات در استان تهران را قیمت‌های بالاتر دارایی‌های ثابت (نظیر زمین و مسکن) در این استان دانست.

نسبت تسهیلات به سپرده‌ها

در پایان بهمن ماه ۱۳۹۰ مانده سپرده‌ها با کسر سپرده قانونی معادل ۳۳۸۵/۵ هزار میلیارد ریال است که نسبت به مانده تسهیلات در همین مدت (۳۶۷۶/۳ هزار میلیارد ریال) ۲۹۰/۸ هزار میلیارد ریال کمتر است. به عبارت دیگر، سیستم بانکی ۲۹۰/۸ هزار میلیارد ریال بیش از مانده سپرده‌ها، تسهیلات اعطاء نموده و یا نسبت تسهیلات به سپرده در مدت زمان مورد بحث ۱۰۸/۶درصد بوده است. این در حالی است که رشد مانده سپرده‌ها با ۱۹/۹درصد بیش از رشد مانده تسهیلات با ۱۵/۷درصد بوده است. در خصوص نسبت تسهیلات به سپرده چند نکته حائز اهمیت است:

– نباید از نظر دور داشت که نسبت ۱۰۸/۶ درصدی تسهیلات به سپرده شامل تسهیلات ارزی نیز می‌شود که از محل حساب ذخیره ارزی (صندوق توسعه ملی فعلی) پرداخت شده است و مازاد بر منابع سپرده‌های بانکی است. بنابراین، نمی‌توان بر اساس این نسبت نتیجه‌گیری کرد که بانک‌ها

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-09]

چه میزان از منابع خود چه مقدار از خط اعتباری از بانک مرکزی و چه مبلغی از منابع ارزی صندوق توسعه ملی را برای اعطاء تسهیلات استفاده نموده‌اند. در این رابطه هر چند نسبت ۱۰۸/۶ درصدی نسبت بالایی از تسهیلات به سپرده را نشان می‌دهد، اما از حیث عدم اطلاع از منشأ ارائه تسهیلات بانکی نمی‌توان وضعیت سیستم بانکی را ارزیابی نمود.

– از مجموع ۳۱ استان تنها در ۷ استان نسبت تسهیلات به سپرده کمتر از ۱۰۰درصد بوده و به عبارتی تنها در ۷ استان میزان اعطاء تسهیلات کمتر از منابع آن استان بوده است.

– نسبت تسهیلات به سپرده در استان ایلام که یکی از محروم‌ترین استان‌ها است بیشترین میزان را داشته که معادل ۲۲۲/۳ درصد است. پس از استان ایلام استان کهگیلویه و بویراحمد با نسبت ۲۱۰/۱ در مقام دوم از نظر نسبت تسهیلات به سپرده قرار دارد. با این حال، رقم مانده تسهیلات اعطایی به استان کهگیلویه و بویراحمد با ۱۵/۳ هزار میلیارد ریال پایین‌ترین میزان تسهیلات اعطایی در سطح استان‌ها است و استان ایلام نیز با ۱۹/۷ هزار میلیارد ریال پس از استان‌های خراسان جنوبی و خراسان شمالی در جایگاه چهارم از نظر بهره‌مندی پایین از تسهیلات بانکی قرار دارد.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-09]

جدول ۵. کل مانده سپرده‌ها و تسهیلات اعطایی ریالی و ارزی بانک‌ها و مؤسسه اعتباری توسعه به تفکیک استان

(هزار میلیارد ریال-درصد)

نام استان	سپرده‌ها ۱۳۸۹	سپرده ها با کسر سپرده قانونی ۱۳۸۹	تسهیلات ۱۳۸۹	سپرده ها بهمن ۱۳۹۰	سپرده ها با کسر سپرده قانونی بهمن ۱۳۹۰	تسهیلات بهمن ۱۳۹۰	رشد سپرده ها بهمن ۱۳۹۰ نسبت به پایان ۱۳۸۹	رشد تسهیلات بهمن ۱۳۹۰ نسبت به پایان ۱۳۸۹	نسبت مانده تسهیلات به مانده سپرده بهمن ۱۳۹۰	تغییر درمانده سپرده بهمن ۱۳۹۰ نسبت به پایان ۱۳۸۹	تغییر درمانده تسهیلات بهمن ۱۳۹۰ نسبت به پایان ۱۳۸۹	سهم هر استان از تغییر درمانده سپرده بهمن ۱۳۹۰	سهم هر استان از تغییر درمانده تسهیلات بهمن ۱۳۹۰
تهران*	۱۸۴۸/۷	۱۶۵۸/۰	۱۶۸۸/۱	۲۲۳۸/۸	۲۰۱۷/۹	۲۰۲۷/۶	۲۱/۷	۲۰/۱	۱۰۰/۵	۳۵۹/۹	۳۳۹/۶	۶۴	۶۸/۱
اصفهان	۱۷۴	۱۵۲/۱	۱۵۵/۷	۲۱۶/۹	۱۹۰/۸	۱۸۳/۶	۲۵/۵	۱۷/۹	۹۶/۲	۳۸/۸	۲۷/۹	۶/۹	۵/۶
خراسان رضوی	۱۱۷/۷	۱۰۲/۵	۱۰۹/۲	۱۴۶/۵	۱۲۸/۳	۱۱۹/۹	۲۵/۲	۹/۸	۹۳/۵	۲۵/۸	۱۰/۷	۴/۶	۲/۱
مازندران	۷۹/۴	۶۹/۲	۱۰۸/۵	۸۶/۱	۷۵/۵	۱۲۶/۸	۹	۱۶/۸	۱۶۷/۹	۶/۳	۱۸/۳	۱/۱	۳/۷
فارس	۱۲۳/۶	۱۰۷/۷	۱۰۶/۸	۱۴۵	۱۲۶/۸	۱۱۶/۲	۱۷/۷	۸/۸	۹۱/۶	۱۹	۹/۴	۳/۴	۱/۹
خوزستان	۱۰۹/۲	۹۵/۱	۸۸/۶	۱۲۱/۴	۱۰۶/۳	۸۹/۶	۱۱/۷	۱/۱	۸۴/۳	۱۱/۱	۱	۲	۰/۲
آذربایجان شرقی	۸۱/۱	۷۰/۶	۸۸/۴	۹۲/۵	۸۰/۵	۱۰۱/۳	۱۴	۱۴/۶	۱۲۵/۸	۹/۹	۱۲/۹	۱/۸	۲/۶
گیلان	۴۶/۲	۴۰/۱	۷۰/۳	۵۳/۱	۴۶/۳	۷۴/۳	۱۵/۳	۵/۸	۱۶۰/۷	۶/۱	۴/۱	۱/۱	۰/۸
کرمان	۶۳/۱	۵۴/۷	۶۹	۷۱/۹	۶۲/۷	۷۷/۹	۱۴/۵	۱۳	۱۲۴/۳	۷/۹	۸/۹	۱/۴	۱/۸
آذربایجان غربی	۴۰/۱	۳۴/۸	۵۵/۵	۴۵/۲	۳۹/۳	۶۰/۶	۱۳	۹/۲	۱۵۴/۲	۴/۵	۵/۱	۰/۸	۱
کرمانشاه	۳۰/۹	۲۶/۸	۵۲/۳	۳۳/۷	۲۹/۳	۵۴/۴	۹/۴	۳/۹	۱۸۵/۳	۲/۵	۲	۰/۴	۰/۴
یزد	۳۷/۷	۳۲/۸	۴۴/۴	۴۴/۶	۳۹/۲	۵۱/۴	۱۹/۶	۱۵/۸	۱۳۰/۸	۶/۴	۷	۱/۱	۱/۴
گلستان	۲۹/۶	۲۵/۸	۴۷/۹	۳۳/۲	۲۹/۱	۵۲/۱	۱۳	۸/۶	۱۷۸/۷	۳/۴	۴/۱	۰/۶	۰/۸
همدان	۲۶/۳	۲۲/۹	۳۱/۶	۳۰/۲	۲۶/۴	۳۵/۳	۱۵/۳	۱۱/۶	۱۳۳/۵	۳/۵	۳/۷	۰/۶	۰/۷
مرکزی	۳۱/۷	۲۷/۶	۳۴/۲	۳۵/۷	۳۱/۳	۳۸/۶	۱۳/۵	۱۲/۷	۱۲۳/۲	۳/۷	۴/۴	۰/۷	۰/۹
سمنان	۱۶/۶	۱۴/۴	۲۷/۴	۱۸/۵	۱۶/۲	۲۹/۲	۱۲/۲	۶/۵	۱۸۰/۴	۱/۸	۱/۸	۰/۳	۰/۴
لرستان	۲۱/۷	۱۸/۸	۳۸/۴	۲۳/۹	۲۰/۸	۴۰/۵	۱۰/۶	۵/۷	۱۹۵/۱	۲	۲/۲	۰/۴	۰/۴
اردبیل	۱۶/۵	۱۴/۴	۲۷/۷	۱۸/۵	۱۶/۱	۳۰/۴	۱۲/۴	۹/۹	۱۸۸/۷	۱/۸	۲/۷	۰/۳	۰/۵

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-09]

ادامه جدول ۵.

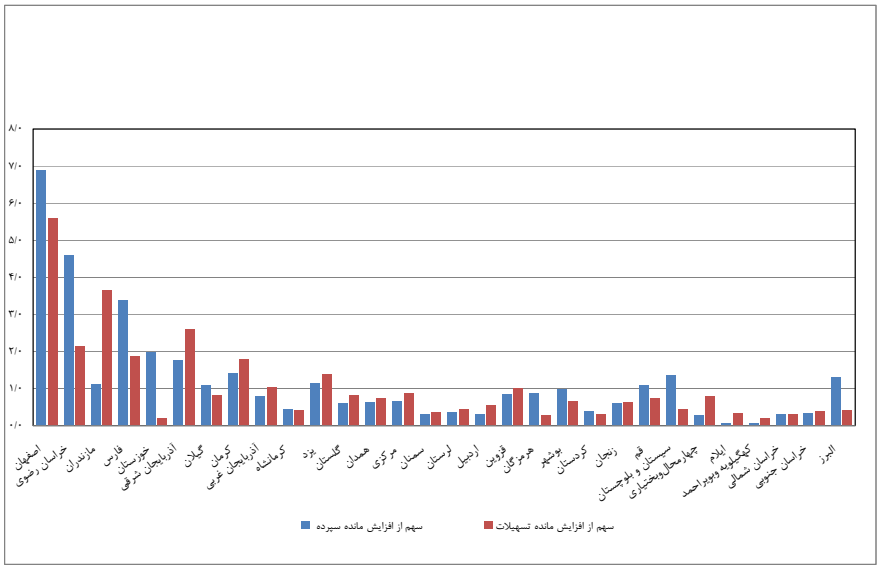
قزوین	۲۶/۶	۲۳/۱	۳۵/۹	۳۱/۹	۲۷/۹	۴۰/۹	۲۰/۹	۱۴/۱	۱۴۶/۹	۴/۸	۵/۱	۰/۹	۱
هرمزگان	۳۵/۸	۳۱	۳۸	۴۱/۶	۳۶	۳۹/۴	۱۶	۳/۸	۱۰۹/۵	۵	۱/۴	۰/۹	۰/۳
بوشهر	۲۸/۷	۲۴/۸	۲۶/۱	۳۵	۳۰/۳	۲۹/۴	۲۲/۵	۱۲/۸	۹۷	۵/۶	۳/۳	۱	۰/۷
کردستان	۱۷/۹	۱۵/۴	۲۳/۶	۲۰/۳	۱۷/۶	۲۵/۱	۱۴/۴	۶/۵	۱۴۲/۶	۲/۲	۱/۵	۰/۴	۰/۳
زنجان	۲۰/۴	۱۷/۸	۲۷/۷	۲۴/۲	۲۱/۲	۳۰/۹	۱۹/۳	۱۱/۵	۱۴۵/۵	۳/۴	۳/۲	۰/۶	۰/۶
قم	۲۸/۵	۲۴/۸	۲۸/۱	۳۵/۳	۳۰/۹	۳۱/۸	۲۴/۷	۱۳/۲	۱۰۲/۸	۶/۱	۳/۷	۱/۱	۰/۷
سیستان و بلوچستان	۲۱	۱۸/۴	۲۰/۹	۳۰	۲۶/۱	۲۳/۱	۴۱/۳	۱۰/۷	۸۸/۸	۷/۶	۲/۲	۱/۴	۰/۴
چهارمحال و بختیاری	۱۸/۴	۱۶	۲۰/۳	۲۰	۱۷/۵	۲۴/۲	۹/۵	۱۹/۴	۱۳۸/۱	۱/۵	۳/۹	۰/۳	۰/۸
ایلام	۹/۹	۸/۵	۱۸	۱۰/۲	۸/۸	۱۹/۷	۳/۶	۹/۵	۲۲۲/۳	۰/۳	۱/۷	۰/۱	۰/۳

*یکی از علل مهم بالا بودن رقم تسهیلات و سپرده‌ها در استان تهران استقرار دفاتر بسیاری از شرکت‌ها و مؤسسات تولیدی سایر استان‌ها در استان تهران بوده و عمده فعالیت‌های بانکی آنها از طریق شعب بانک‌های این استان انجام می‌شود.

** اطلاعات استان البرز در سال ۱۳۸۹ فاقد اطلاعات بانک‌های قرض‌الحسنه مهر و کارآفرین می‌باشد و اطلاعات مذکور در استان تهران لحاظ شده است.

مأخذ: سامانه اطلاع‌رسانی بانک‌مرکزی.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-09]

نمودار ۱. سهم هر استان از تغییر در مانده سپرده و تسهیلات در پایان بهمن ۱۳۹۰

جمع‌بندی

—مانده سپرده‌های ریالی و ارزی سیستم بانکی پس از کسر سپرده قانونی در یازده ماهه ۱۳۹۰ معادل ۳۳۸۵/۵ هزار میلیارد ریال بوده که نسبت به پایان سال گذشته ۱۹/۹ درصد رشد و۵۶۲/۳ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است.

— در پایان بهمن‌ماه ۱۳۹۰ مانده تسهیلات اعطایی ریالی و ارزی سیستم بانکی با ۱۵/۷ درصد رشد و ۴۹۸/۴ هزار میلیارد ریال افزایش نسبت به پایان سال قبل به ۳۶۷۶/۳ هزار میلیارد ریال بالغ شد.

— در مدت زمان مورد بررسی بیشترین افزایش در مانده سپرده و تسهیلات مربوط به استان تهران بوده است. این امر ناشی از استقرار دفاتر بسیاری از شرکت‌ها و مؤسسات تولیدی سایر استان‌ها در استان تهران و فعالیت‌های بانکی آنها از طریق شعب بانک‌های استان تهران است.

— در مجموع، در یازده ماهه ۱۳۹۰معادل ۷۵/۵ درصد از افزایش در مانده سپرده‌ها متعلق به سه استان تهران، اصفهان و خراسان رضوی بوده است. همچنین سه استان تهران، اصفهان و مازندران ۷۷/۴ درصد از افزایش در مانده تسهیلات را دریافت داشته‌اند. از این منظر، حرکت در جهت متوازن‌سازی توزیع تسهیلات در سطح استان‌ها می‌تواند به عنوان یک سیاست اعتباری تلقی و اجرا شود.

— در زمان مورد بررسی سه استان کهگیلویه و بویراحمد، خوزستان و هرمزگان به ترتیب با ۰/۹، ۱ و ۱/۴ هزار میلیارد ریال کمترین تسهیلات را جذب کرده‌اند.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-09]

– نسبت تسهیلات ریالی و ارزی به سپرده‌های ریالی و ارزی در یازده ماهه ۱۳۹۰ معادل ۱۰۸/۶ درصد بوده است. لازم به ذکر است به دلیل احتساب تسهیلات و سپرده‌های ارزی در این گزارش امکان تفکیک تسهیلات بانکی بر حسب منابع آن وجود ندارد. شایان ذکر است بانک‌ها تسهیلات اعطایی خود را از محل منابع بانک، خطوط اعتباری دریافتی بانک‌ها از بانک مرکزی و یا صندوق توسعه ملی اعطاء می‌کنند و آمار ارائه‌شده در این گزارش تجمیعی است و تفکیک آن در دسترس نمی‌باشد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

–بانک‌ها از تمام منابع خود برای اعطاء تسهیلات استفاده نموده‌اند. با توجه به اینکه اعطاء تسهیلات بانکی بر رشد نقدینگی اثرگذار است و چنانچه تسهیلات اعطایی در بخش‌های تولیدی بکار گرفته نشود افزایش تورم را در پی دارد. با این حال، برای تأمین مالی بخش‌های اقتصادی استفاده از محل‌های دیگری نظیر بازار سرمایه ضروری است.

– با توجه به محدودیت منابع بانکی برای اجرای طرح‌های توسعه‌ای، ایجاد واحدهای جدید و طرح‌های طولانی‌مدت می‌بایست علاوه بر منابع بانکی سایر منابع مالی مورد استفاده قرار گیرد. ضمن اینکه تمایل بیشتر بانک‌ها به اعطاء تسهیلات کوتاه‌مدت‌تر به دلیل کوتاه‌مدت بودن منابع سپرده‌ای است و بهتر است از منابع بانکی برای سرمایه در گردش و اجرای طرح‌های کوتاه‌مدت استفاده نمود.

– نکته حائز اهمیت در تخصیص منابع بانک‌ها، نظارت بر چگونگی تخصیص است. چنانچه تسهیلات اعطایی بانک‌ها به واقع در بخش‌های تولیدی بکار گرفته نشود بصورت سرمایه‌های سرگردان بنا به شرایط و موقعیت‌های خاص وارد بازارهای متفاوت از جمله بازار مسکن، ارز، سکه و طلا شده و شرایط اقتصادی کشور را با مخاطره رو برو می‌کند و پیشگیری از این موضوع مستلزم تقویت نظارت در تخصیص منابع بانکی و نحوه هزینه‌کرد آن است.

– براساس نتایج این گزارش، سیستم بانکی نمی‌تواند به تنهایی رشد موزون را در کشور ایجاد نماید. در واقع دولت با ایجاد زیرساخت‌ها و صرف بودجه‌های عمرانی می‌بایست زمینه رشد و توسعه بخش‌های اقتصادی هدف و همچنین استان‌های محروم را فراهم سازد. واقعیت این است که استان‌های محروم به دلیل عدم وجود زیرساخت‌های لازم توان جذب تسهیلات را نداشته و به دلیل عدم توسعه کافی، سپرده‌گذاری مناسب و منابع مالی مورد نیاز را ندارند، بر این اساس در یک دور تسلسل باطل قرار می‌گیرند. همچنین، نمی‌توان انتظار داشت بخش عمده سپرده‌های یک استان فعال و پویا با توان مالی مناسب به استان‌های محروم اختصاص یابد، چرا که بخش‌های اقتصادی به منظور ادامه فعالیت نیاز به منابع مالی دارند. بنابراین، دولت می‌بایست با برنامه‌ریزی‌های صحیح، صرف

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-09]

بودجه‌های عمرانی و توجه به مزیت‌های نسبی هر استان زمینه‌های توسعه و رشد پایدار استان‌های محروم را فراهم نماید.

منابع

سامانه اطلاع‌رسانی بانک مرکزی، جدول کل مانده تسهیلات و سپرده‌های ریالی و ارزی بانک‌ها و مؤسسه اعتباری توسعه به تفکیک استان در پایان بهمن ماه ۱۳۹۰.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-09]